

питанні необхідно чітко визначитись на державному рівні й внести відповідні поправки.

В результаті узагальнення наведених характеристик доходимо підготовчого (але не остаточного) висновку про необхідність перегляду правового статусу досліджуваного Бюро в адміністративно-правовому механізмі забезпечення безпеки цивільної авіації, змінивши його організаційну форму зі спеціалізованої експертної установи на спеціалізований державний орган, доповнивши необхідним комплексом владних повноважень та відповідальністю.

Література

1. Про міжнародну цивільну авіацію: Конвенція 1944 р. [набуття чинності для України: 09.09.1992 р.] // Офіційний вісник України. – 2004. – 22 жовтня. – 2004. – № 40. – Ст. 2667. – С. 195.

2. Повітряний кодекс України: Закон України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Голос України. – 2011. – 18 червня. – № 110.

3. Аналіз стану з безпеки польотів за результатами розслідування подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами України, що сталися у І пів. 2014 року: [13.08.2014 р. № 3.1-6А] / Національне бюро з розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами. – К., 2014. – 31 с.

4. Про утворення Національного бюро з розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами: постанова Кабінету Міністрів України від 21.03.2012 № 228 // Урядовий кур'єр. – 2012. – 11 квітня. – № 66.

5. Про Положення про Міністерство інфраструктури України: Указ Президента України від 12.05.2011 № 581/2011 // Урядовий кур'єр. – 2011. – 25 травня. – № 93.

УДК 657.6

Прекрасна О. І., начальник юридичного відділу ТОВ «ФРЕШ СТУДІЯ»,
судовий експерт з економічних експертиз, м. Чернігів

Пивовар Ю. І., к.ю.н., доцент,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО АУДИТУ В ДЕРЖАВНІЙ АВІАЦІЙНІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Згідно з оновленим Положенням про Державну авіаційну службу України, прийнятим 8 жовтня 2014 року [1], призначення та роль цього центрального органу виконавчої влади в державному апараті країни набули

більш чіткої визначеності та відповідності положенням Повітряного кодексу України й Закону України «Про центральні органи виконавчої влади».

Для виконання закріплених законодавством за Державіаслужбою завдань даному органу влади встановлено здійснення низки функцій, серед яких важливий блок складають функції щодо управління державними ресурсами. Зокрема, це: забезпечення надходження та використання коштів Державного спеціалізованого фонду фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України у міжнародних авіаційних організаціях; реалізація в межах повноважень, передбачених законом, економічної, тарифної, фінансової, кадрової, науково-технічної, страхової, інвестиційної, соціальної політики в галузі цивільної авіації; здійснення контролю за обов'язковим авіаційним страхуванням тощо [1].

Відповідно до вимог фінансового законодавства в кожному міністерстві, іншому центральному органі виконавчої влади (службі, агентстві, інспекції), їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління таких органів виконавчої влади в обов'язковому порядку має функціонувати система внутрішнього фінансового аудиту, що має складатися з організаційно й функціонально незалежних структурних підрозділів внутрішнього аудиту. При цьому, частиною 8 п. 3 Порядку від 28 вересня 2011 р. № 1001 керівникам ЦОВВ у разі неможливості утворення спеціального підрозділу внутрішнього аудиту дозволено призначати посадову особу, на яку покладаються повноваження щодо проведення внутрішнього аудиту [2]. Очевидно, що остання норма розрахована на організації та органи влади вузької сфери діяльності, простої організаційної побудови, з незначною чисельністю персоналу, обмеженим бюджетним фінансуванням тощо.

Щодо Державіаційної служби, варто звернути увагу на деякі особливості організації в її відомстві внутрішнього фінансового аудиту. Так, аналіз звітної документації Держфінінспекції України, роз'яснення Мінінфраструктури України [3] та листа Державіаслужби [4] вказує, що виконання функцій з проведення внутрішнього аудиту в Державіаслужбі покладено на головного спеціаліста відділу бюджетного фінансування Департаменту фінансів та економіки. Уважаємо, такий управлінський підхід в організації надзвичайно важливого напрямку публічної фінансової діяльності розпорядника бюджетних коштів центрального рівня недопустимим та таким, що не відповідає вимогам чинного законодавства.

Передусім переконані, що існуюча побудова аудиту не відповідає принципу організаційної незалежності, оскільки керівництво над такою відповідальною особою (внутрішнього фінансового аудитора, що діє на громадських засадах) здійснюють керівник відділу, директор департаменту,

заступник голови служби, тоді як законодавство вимагає пряме підпорядкування підрозділу внутрішнього фінансового аудиту (та відповідно, його працівників) керівникові центрального органу виконавчої влади – голові Державіаслужби. Натомість, в даному випадку, у діяльності головного спеціаліста відділу бюджетного фінансування Департаменту фінансів та економіки (відповідального за проведення внутрішнього фінансового аудиту) виникає поєднання взаємно виключаючих функцій, що є не лише прямим порушенням вимог Порядку № 1001, а й створює конфлікт інтересів та сприяє порушенням, оскільки діяльність як самого відділу, в якому працює така особа, так і усього департаменту, керівник якого є прямим начальником цієї особи, Державіаслужби є об'єктом дослідження під час проведення внутрішнього фінансового аудиту. Очевидно, що за таких умов, результати проведення внутрішніх аудитів можна рахувати безрезультативними, а проведення аудитів неефективними.

Окрім того, виходячи з широкого кола повноважень, якими наділена Державіаслужба в бюджетних правовідносинах як розпорядник бюджетних коштів, що полягають зокрема у організації та забезпеченні бюджетного фінансування низки закладів, організації фінансового обліку у галузі цивільної авіації; організації надходжень коштів до Державного спеціалізованого фонду фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України у міжнародних авіаційних організаціях та їх цільового використання; здійсненні розподілу виділених бюджетних асигнувань по Державіаслужбі України та підприємствах і установах галузі, які мають медичні заклади та отримують кошти з Державного бюджету України; затвердженні штатного розпису і кошторису апарату Державіаслужби, тощо [1; 5], можна стверджувати, що фактична виділена чисельність внутрішніх аудиторів в особі одного працівника жодним чином не може співвідноситись з обсягом покладених на нього завдань.

Таким чином, з метою приведення системи внутрішнього аудиту в Державіаслужбі у відповідність до вимог фінансового законодавства, вважаємо необхідним утворити спеціальний підрозділ внутрішнього аудиту з прямим підпорядкуванням голові Служби, й організаційна та функціональна відокремленість якого забезпечувала би можливість надавати неупереджену інформацію про результати внутрішнього фінансового аудиту, звітувати безпосередньо керівнику Служби, а його оптимальна кадрова професійна чисельність забезпечувала би охоплення усієї мережі об'єктів аудиту, систематичне проведення заходів з внутрішнього аудиту та вплив на стан фінансово-бюджетної дисципліни галузі цивільної авіації.

Література

1. Про затвердження Положення про Державну авіаційну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2014 р. № 520 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.avia.gov.ua/>
2. Деякі питання утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 вересня 2011 р. № 1001 // Урядовий кур'єр. – 2011. – 8 листопада. – № 207.
3. Лист Міністерства інфраструктури України від 31.10.2013 № 12299/03/1013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mtu.gov.ua/>
4. Лист Державної авіаційної служби України від 23.10.2013 № 1.28-12361 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.avia.gov.ua/>
5. Положення про Департамент фінансів та економіки: [витяг] / Державна авіаційна служба України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://avia.gov.ua/documents/Pro-nas/Struktura/23612.html>

УДК 342.15 (043.2)

Розум І. О., старший викладач,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ БЕЗПІЛОТНИХ НЕКЕРОВАНИХ АЕРОСТАТІВ У ПОВІТРЯНОМУ ПРОСТОРІ УКРАЇНИ

У пункті 81 частини 1 статті 1 Повітряного кодексу України від 19.05.2011 р. (далі – Кодекс) законодавцем визначено, що повітряний простір України – частина повітряної сфери, розташована над суходолом і водною територією України, у тому числі над її територіальними водами (територіальним морем), і обмежена вертикальною поверхнею, що проходить по лінії державного кордону України. Із приписів частини 1 статті 23 Кодексу слідує, що організація використання повітряного простору України (далі – ОВПП) включає у себе комплекс заходів, який вживається для забезпечення безпечного, економічного та регулярного повітряного руху, а також будь-якої іншої діяльності, пов'язаної з використанням повітряного простору України. ОВПП, крім іншого, передбачає: визначення структури та класифікації повітряного простору України; планування та координацію діяльності з використання повітряного простору України відповідно до державних пріоритетів; забезпечення дозвільного порядку